

SPECIMINIS ACADEMICI

DE

OTHINO, SCANDIANORUN NUMINE

PARTEM PRIOREM

CONS. AMPL. FAC. PHILOS. IN REG. ACAD. ABOËNSI

PUBLICO EXAMINI MODESTE OFFERUNT

JOH. GUST. RANCKEN,

Philosophia Magister

ET

RESPONDENS

NICOLAUS EPHRAIMUS RANCKEN,

Stip. Reg.

Tavastenses; Fratres.

In Schola Cathedrali die II Aprilis MDCCCVI.

H. p. m. s.

ABOÆ, Typis FRENKELLIANIS.

KONGL. MAJESTATS
TRO-TJENARE
ASSESSOREN VID DESS OCH RIKETS HÖGLOFL.
ÅBO HOFRÄTT
HÖGÅDLE OCH VIDTLAGFARNE
HERR
ENGELBRECHT RANCKEN
MIN HÖGTÅRADE HERR FARBROR,

*Tillägnas detta Akademiska arbete, såsom ett prof af
vördnad och tacksamhet, ödmjukast*

af

Författaren.

§. L

In antiquissima Septentrionis Historia OTHINO si-
ve ODINO neque, si hominem spectes, ullum aut
rerum gestarum fama clariorem, aut ingenii dotibus
regnandique artibus superiorem, neque, si Deum, nu-
men quoddam illustrius augustiusve inveniri, notis-
simum est. Non in Svecia tantum, Dania & Nor-
vegia, sed longe lateque ab Anglosaxonibus, Longo-
bardis, Biarmis *a)* & quibus non gentibus? religiose
hic colebatur, *b)* non tamen semper uno modo, nec
sub eadem forma. Quamvis autem nomen Othini
adeo inclaruerit, doctrina de ipso (ut solent fabulæ)
nihilominus multa non tantum dissimilia, sed etiam
sibi repugnantia continet, quæ inter se apte & per-

A fe-

---

a) Quamvis Fennica potuit tamen hæc gens, ob frequens
cum ~~alteris~~ commercium, eorum quoque amplecti, ut mo-
res ita superstitionem. Cfr. Juusten Chron. Episc. Finlandd.
ed a Portan, p. 94. & cfr. Sturlangs S. p. 46. & 52.

b) Enumerantur a SUHM om Odio og den Hedniska Gude-
lære og Gudstjenste udi Norden. L. I. C. I. §. 15, 16.

fecte conciliare velle, nimis sine dubio arduum cuique videbitur, qui ad modum, quo Mythologiæ singi soleant, fontes unde hauriantur, auctoresque earum, vel parum attenderit. At cum tamen Othinus quasi fundamentum priscae Scandinavorum Religionis sit, atque in vernaculis Historiis antiquissimis, (*Sagor* appellant) nullius fere saepius, quam ejus, mentio fit, locum de ipso haud ignobilem rati, ex vasta hac materia partem, nostro quidem judicio illustriorem eligere, atque *De Othino*, *Scandianorum Numine*, disserere ausi sumus, de cetero inceptum, andax forte, an prospere succesferit, & an memorabile quid in medium proferre valuerimus, judicio B. L. committentes.

§. II.

Jam primum Othinum vere pro Deo cultum fuisse, demonstratione vix eget, cum & *Edda Islandica*, liber Theogoniam, Mythologiam & Philosophiam majorum nostrorum describens, innumeris locis id testetur, in primisque his verbis: *Duodecim sunt Asa*, *divinis afficiendi honoribus* — — *Othinus supremus est Et antiquissimus Asarum Et ab originum pater, omnesque res gubernat.* — — *Othinus, ut supra commemoratum, Allfadur (Pantopater) vocatur, quia pater est omnium Dearum, c)* & in vernaculis Historiis tot expressa hu-

---

c) *Edda Resenii Fab. 18.*

hujus rei vestigia exstent d). Majoris forte erit momenti, de numero & persona Othinorum, ut hominum, quantum institutum postulet nostrum, agere. Qua in disquisitiore mox patet, plures fuisse hujus nominis. In Historia Septentrionali celeberrimus est princepe ille Asarum, qui juxta vulgarem famam, e regionibus ad Tanaim vel Paludem Mæotidem sitis, cum multitudine civium in Sveciam migrans, sedibus Sigtunæ fixis, civitatem de novo fere condidisse, regnumque suæ stirpi hereditarium reliquisse, Religionemque & sacra instituisse fertur, tandemque more antiquitatis, conditores civitatum consecrantis, Deorum in numerum relatus est e). Hic procul dubio est filius aut repos Frialafi vel Fridleifi, ad quem Svecorum, Danorum aliorumque regum genealogiæ adsurgunt f), minime confundendus cum Odino, de

A 2

quo

d) V. c. *Eigils och Asmunds Saga*, C. 9. e vers. *Salan: Sab profundum chaos demersa, præsidem tenebrarum* (Othinum) *mibi conciliavi. Sturlangs S. C. 18. Gotbrici & R. Hist. C. 1, 2, 3, quibus addi potest SAXONIS GRAMMATICI Hist. Danicæ p. 103.*

e) SNORRE STURLESONS *Heims Kringla*, Ed. PERINGSKJØLD, T. I. p. 2, 6, 9. Cfr. SUHM Om de Nordiske folks ældste Oprindelse C. 2, § 17--21. Multas multorum discrepantes conjecturas recensere, ad nos non pertinet, quibus, mutatorem sacerdotum & Religionis hoc aliquando venisse, sufficit.

f) Vide TORFEI *Hist. rerum Norvegicaram* P. I. L. 3, C. 13.

quo Edda mentionem facit; quippe qui filius *Bori* appellatur, estque totus persona mythologiea, atque altero illo longe antiquior censendus. Præterea, quæ Edda de suo Othino, mundi hominumque creatore, cet. narrat, ad recentioris Historiam & facta accommodari nequeunt g). Quæ discrepantia bene tollitur, si perpenderimus cultum Deorum, forte etiam Othini, ut summi, jam longe ante Fridleifi filium heic viguisse, cuius post tempora, hæ notiones cum divinitate, quam hic post mortem meruit, confusæ, in unum ita coaluerunt, ut numen hoc novum priorum & locum & adorationem sibi vindicaret. De cetero Mythologia Asarum, priscæ Scandianorum inserta, haud paucis mirabilibus & repugnantiis ansam præbuisse videtur. Ex his igitur duos ad minimm Othinos fuisse constare putamus, alterum priscum, *Othin hin gamle*, aut merum Deum, aut pontificem Dei, eujus sacra majores docuerat, alterum Fridleifi filium, cognomine *Upsaliensis* vulgo notum. Quodsi nouen ipsum Othini consideraverimus, de antiquitate cultus ei tributi non minus persuademur. Sive enim ipsum eundem censeamus, ac Romanorum Græcorumque *Atten*, *Attyn*, *Attin*, *Athyn*, quo nomine Sol ut parens omnium rerum, immo Deorum & conjux *Attidis* (terræ) colebatur, ut Othinus item Sol pater Deorum & maritus Terræ a nostratisbus, quodque ab

* * * *

ab *Atta* derivandum est h); sive e vocabulo Russico
Odinn, quod unum significat, nomen Othini deducamus, i) quam conjecturam præ ceteris probat SUHM, k) utrumque certe *Othinum*, non tam hominis quam Dei nomen esse ostendit, sententiamque nostram supra allatam confirmat, parumque abest, quin id cognomen esse credamus, huic nostro non ut homini sed Deo competens, ipsique primo pontifici, forte jam viventi, quando velut numen antiquum (cujus cultus jam olim floruerat) redivivum, humana forma se jam conspiciendum præbens, adorari coepit, aut certe post mortem tributum. Saltem ingenio & calliditati ipsius hæc hypothesis convenit. Ut vero solent Etymologiæ lubricæ esse, ita ex his, ne ceteras dicam l), ultra verior sit, vix definiri potest, nec

eades

---

b) HESYCHIUS sub hac voce: *αττα προφονησις φιλοφονητικη νεε προσπυτερου και τροφεας ος η παππα προσ τον πατερα.* Vide Edda Fab. 18 & Sealda inter nomina terræ, ac cfr. Dils, CARLSTRÖM: De solis enliti apud Scandianos sub Othini nomine, Præf, *Lundblad*, Lundæ 1805, ubi hæc fuisus explicata sunt.

i) Vide Juuisten Chron, Episc, Finlandde. ed, a PORTHAN, tab. ad p. 92.

k) Om *Oden* L. I. C. I. §. 2.

l) V. c. *Verelii* qui aut ab *Öde* fatum, aut ab *Öde* opes, ruit ab *Ode* furens, deduci posse existimat in Nott. ad *Gotbrici Hist.* p. 44, quibus quisque, quantum velit, tribuat.

eas allaturi fuissemus, nisi lumen quoddam inde nostræ quæstioni affulgere credidissemus. Si Mythologiam spectes, utraque veritati convenire videtur, ut ex supra demonstratis liquet; quamvis, quod ad priorem attinet, diversæ gentes, iisdem ducti phænomenis, easdem quoque excogitare potuerint fabulas: posterior vero hoc insuper nititur fundamento Historicō, quod primi septentrionis incolæ sine dubio e regionibus, inter Mare Nigrum & Caspium sitis, per Russiam huc migrarint ^{m)} quibus in locis multæ adhuc exstant nationes, nobis cognatæ, immo apud Dagestans nomen *Auden* adhibetur & in honore est ⁿ⁾; qua propter etiam verisimile est, antiquissimum Othini cultum a primis jam advenis hoc invectum, ab astutissimo illo Asarum principe, rudium hominum animos quo volebat flectente, mutatum, novis inventis auctum magnaque ex parte deformatum fuisse, ipso scilicet cum sociis divina veneratione celebratis. Sed hæc hactenus. Ad diversas notiones, cum numine Othini conjungi solitas, attributaque ipsius examinanda progrediamur.

§. III.

Secundum fabulam Edda III:am & V:am inter se collatas summus Deus, nomine *Allfader* a Scandinavis

^{m)} Vide SUHM om de Nordiskes Oprindelse inprimis C. 2. & 3.

ⁿ⁾ I. c. C. 3, §. 4. Om *Oden* C. 1 §. 2.

*) 7 *

nis adoratus, ab Othino diversus esse deberet; nam priori loco inter illius nomina hoc non occurrit, creatioque mundi breviter & præclare his verbis describitur: *Hic Deus per secula vivit, & regnum suum gubernat, omnia regens, magna & minima, summa & ima.* Is cælum, & terram & aërem condidit, omnemque eorum possessionem, & quod maximum est. hominem fecit, cui animam tribuit semper vieturam, nunquam interituram, et si corpus putrefacens in pulverem terræ, aut per ignem in cinerem redigatur. Viventque omnes homines bene morati, & erunt cum ipso in loco qui Gimle sive Vingulf dicitur: sed mali ad Helam (Deam inferni) abibunt & inde in Niflheimum o). Quæ Cosmogonia quanto sanior & sublimior est lepidis illis commentis, quæ Othinum, quasi Aeonem aut genium quendam, Pantopatre ut æterno, ætate longe inferiorem, Asiano autem ejusdem nominis superiorem, filium Bori & Belfæ, cum fratribus Vile & Ve ex corpore Ymeri gigantis occisi cœlum & terram fabricasse, e duobus autem lignis primos homines Aßk & Embla formasse fabulantur, ipsumque hunc Othinum tandem in Ragnarockro sive conflagratione terræ & interitu Deorum, a lupo Fenrisulf dicto, miserabiliter devoratum, turpisime vita privandum trahunt p). Quis est, quin utraque hypothesi pensitata,

ma-

---

o) *Edda R.* Fab. 3.

p) *Ibid. Fab. 4 — 7, & 48.*

maximam diversitatem, immo repugnantiam inter eas observet? Ne dicam Fab. 3:iam cum reliqua Eddæ compage adeo non cohaerere, ut potius doctrinæ ejus simplicis ceteroquin nullibi mentio fiat. Hic potissimum locus veritatem puritatemque cognitionis majorum nostrorum, ante Othini adventum tantis laudibus extollendi Historicis haud paucis occasionem obtulit exoptatissimam q) quorum auctoritate salva, querere liceat, unde sola hæc gens, e locis, non longe ab Othini patria remotis, oriunda, egregium hoc systema hauserit? Nonne verisimilius est, ejus religionem cum Asiana in plurimis convenisse, quam novæ prorsus doctrinæ auctorem, pristinæ confusorem ac destructorem, tam cœca repentinae veneratione ab ipsis excipi & coli potuisse? Ex Historia saltem universa, notiones populi inveteratae quam difficiles sint extirpatu, constat. Si igitur cui forte hæc minus placuerint, aut Philosophiæ Esotericae vestigia quædam loco citato querenda sunt, quod non omni caret fundamento, cum, præter popula-
rem

q) Vide v. c. von DALIN in *Svea Rikets Hist.* I. D. C. 5 Rudbeckiano prorsus modo disputantem atque, an nimis ingeniose, haud dicam, Theologiam Christianam ex Ed-dica cedere studentem, & WILDE *Råtts Hist.* I. D. C. 2, multis locis, qui l. c. p. 117 etiam Chemicalas cognitiones apud eos invenit, cum scil. Kare, Laag & Hler, ex Fornjotherci familia, sal acidum, alcali & fixum, significare velit.

* * * *

rem rationem, alias quoque viguisse, haud obscuris
docemur testimoniis: aut (quod tamen de prisca gen-
tis gloria justo plus detrahere videretur?) totus lo-
cus e Christianæ Religionis placitis ductus, longe
serioribus temporibus Scandianæ Mythologiae adsu-
tus est. Quidquid sit, Edda certe innumeris postea
locis Othino & nomen & honorem & facta τ& Alf-
der tribuit, ipsumque summum vocat Deum r). In
templo etiam Upsaliensi nobilissimo trium Deorum
statue aureæ stetisse feruntur, Othini, Thori & Frey-
eri, e quibus primus sive dubio princeps censendus,
quia & dux quoadam fuerat Asarum, & sacra insti-
tuerat, Thori habebatur pater, Freyeroque prius
Deorum in numerum relatus est f). Idem confirmat
usitata jurandi formula: *Sva hjelpe mig Niorder, som
Freyer, och hin Allmakte As* (κατέζοχν, pro Othino).
Negari tamen nequit, Thorum ut fortissimum & ro-
bustissimum Asarum Othino haud inferiorem nonnullis
in terris honorem fortitum fuisse, quippe cui
plurima templa, præcipue consecrata erant, t) evi-
dens, nisi fallimur, prioris Religionis, Thorum sum-
mum æstimatoris, vestigium, quod calliditas Othini
frustra studuit evellere.— De origine tandem hujus

B

de

---

r) Cfr. v. c., quæ ex Edda in §. 2 citavimus.

f) Adamus Bremensis de situ Daniæ C. 92, ubi tamen per-
peram Fricto pro Freyero scribitur.

z) Olof Tryggvasons S. Ed. Reenholm C. 12 & 50.

de supremo Deo doctrinæ in tam cana antiquitate certum quid statuere, cum frustra optemus: similitudinem veri sequi necesse est: cui proximum videtur, Bori filium Othinianam civibus Religionem præscripsisse & sacra instituisse, atque dum viveret, Pontificis maximi officio functum fuisse; post mortem vero ipsum cum Deo, cujus cultui præfuit, confusum, hujus vim & numen tenuisse. Quæ tandem Frilleisi filius item Pontifex ad se trahens immortalitate gloriam cumulaturus, astutissimo ingenio ita omnia commiscerit, ut a populo credulo quasi per Metempsychosin quandam pro Deo & quidem summo coleretur.

§. IV.

Hac doctrina nec recentior nec ignobilior, sed forte cum priori coalescens videtur cultus Othini ut Solis: de quo non incertis veterum testimoniosis persuademur ^{u)}, quiique eo memorabilior est, quo minus multos invenies populos, quin beneficis hujus sideris effectibus permoti, id, vel ut imaginem Dei apertissimam, vel ut Deum ipsum adoraverint. Ut reliqua omittam, nostro quidem Othino proximus est Romanorum Græcorumque *Atta*, *Attis*, *Attys*, *Athys* &

^{u)} Vide Diss. supra nota ^h citatem, ubi locus de Attinam fuse explicatur, ut inde pauca de eo adferenda decerpere tantum opus habuerimus: de Othiniana Divinitate nonnulla argumenta e Gothica Mythologia addituri.

* * * * *

& Attin, qui ut supra monuimus, solem repræsentans, conjuxque Attidis (Cybeles, magnæ Matris Deorum, Terræ) parens omnium rerum immo Deorum vocabatur. Certe parva litterarum permutatione nostrum hēic habebimus, Mythologia quoque de ambo-bus simillima referente. De Othino, eodem prorsus modo Alfader dicto, jam supra præcipua observavimus. Scalda autem Terram uxorem Othini, pellicem Fryggæ, (legitimæ ejus uxoris) horumque filium Thor (tonitru) nominandum statuit x). Quid hoc sibi vult, nisi Othinum esse Solem, cuius & Terræ filius Tonitru, ad antiquam Physicam accommode dicatur, Fryggam vero Lunam? Idem clarissime confirmant clavis computi Runici verba: *Othin beter hefta fina (i belgbunden y)*, quibus hunc tribuunt sensum: Solem, absolute cursu novendecim annorum, equos suos pabulo reficere, novum scil. cursum iterum orsurum. Etiam in eo Othinus ad similitudinem Solis accedit, quod ubique describitur monoculus, quasi lumen mundi designatus z): ad Apollinis vero, quod uterque. Præses est poetarum. Ceteris autem fere evidentius argumentum pro quæstione nostra est festum illud fa-

B 2

mo-

---

x) In Thori & Terræ appellationibus.

y) Vide Diss. cit. finem & Verelii notas ad Gautreks S. p. 40.

z) *Voluspa*: Satis novi Othine, ubi Oculum abdidisti, In aovo scilicet fonte Mimeri, Cfr. Edda R. Fab. 14.

mosissimum *Jol* (*Jul*) comesationibus, compotationibus ludicrisque artibus omnis generis insigne, quod in finem Decembris, circa solstitium brumale medi- amque hiemem, ad noctem longissimam, *Hókonatt* dictam, incidens, per totum regnum domi suæ ab unoquoque ob Solis ad plagas arctoas quasi conver- sionem celebrabatur, cuique etiam a rota (*Jul*) no- men impositum videtur). — Ceterum, ut apud ce- teras gentes, ita apud Scandianos, hic cultus Solis ex beneficiis ejus, cuique facilime in oculos incur- ren-

a) STURLESON T. I. p. 140 *Enn atbur* (ante Christianam Religionem illatam) *var Jóla bald baft Hókonott, that var midvetrar nott, oc baldin triggia natta Jol.* De *Hókonott* Conveniunt omnes, ne VERELIO quidem negan- te, qui tamen in notis ad Herv. S. p. 52 — 61, hoc festum ad Februarium tandem refert, quod consilio ejus celebrandi supra a nobis commemorato, prorsus contra- rium est. Primo autem, quomodo nox longissima in Fe- bruario esse posset, non perspicimus; deinde omnia ab ipso allata loca auctorum aliud respiciunt sacrificium, quod STURLESON T. I. p. 476 & 477 *Haufutb blot* (præ- cipuum sacrificium) appellat, quodque in Februario Upfa- liae solum, cum nundinis & comitiis: *Tbing allra Svia* coniunctum, ob regis pacem & victoriam (*till fritbans* & *figurs Kongi sinum*): institutum narrat, quæ cum descriptione *Festii Jolii* haudquam conciliari possunt. Auctor Herv. S. C. 14 & hoc & illud confusione videtur, aut in Reidgothia alium plane morem viguisse, censem- dum est, *vam to Jol* quidem vix Freyæ dicatum esse potuit.

rentibus, ortus, antiquissimus sine dubio fuit, & a primis jam advenis hic illatus, immo a veritate non abhorret, primum Othinum Pantopatrem nonnisi Sollem significasse, quo facto duæ de illo notiones conjunguntur. Nisi forte conjicere liceat, naturam terrarum septentrionalium solisque insolitum discessum & postea redditum, occasionem huic religioni præbuisse, quæ deinde cum prisca Othini adoratione confusa est. Ultimus vero ille, Fridleifi filius, cum gentem bellica in primis fortitudine implere, ipseque bellorum præses salutari studuerit, non mirum est, antiquam illam doctrinam, hac nova invalecente, magis magisque in oblivionem adduei potuisse: Quo facto, nec mirum est, e festo Jolio præter nomen & convivia, nihil remansisse. Fabulæ tandem Eddicæ de nocte & die, sole & luna b) a nostris diversa prorsus narrantes, ne quem moveant, observandum est, tam hæc quam alia loca non obscure indicare, multos majorum popularem rationem contemnentes, in explicando ortu universi & inveniendis causis phænomenorum, Physicam magis amplexos fuisse, poetica tamen veste haud raro indutam atque secundum certas quasdam naturæ leges omnia fieri credidisse c). His forte nomen Othini & Pantopatris nihil significa-

b) Edda R. Fabb. 8, 9, 10.

c) Cfr. Fab. 4.

ficabat, nisi Solem, calore suo omnia foventem & vivificantem d).

§. V.

¶ Heic non prætereundus videtur insignis locus DIODORI
Sic In Bibliotheca L. II. p. 150 ex ed. Wecheliana ad
cultum Solis sine dubio spectans. Qui cum paullo lon-
gior sit, *Xylandri* tantum versionem adferamus: Latonam
hic (in insula Hyperboreorum, i. e. arcto subjectorum)
natam fabulantur: ideoque Apollini præ Diis aliis
cultum deferri; & quia Deum hunc quotidie perpetua
laudum decantatione celebrent, & summis prosequantur
honoribus, homines illos velut Sacerdotes Apollinis esse
perhibent. Cujus locus ibi magnificus, & templum insi-
gne rotunda forma donariaisque multis exornatum: urbs
quoque Deo huic sacra: civium plerique citharistæ; qui
citharas in fano pulsantes sacros Deo hymnos canant,
quibus gesta ejus honorifice prædicentur, lingua Hyper-
boreis propria; & singulare Græcis benevolentia, ab an-
tiquis inde temporibus confirmata. Addicti sunt inpri-
mis Atheniensibus & Deliis. Quin Græcorum nonnullos
ad Hyperboreos trajecisse, & donaria reliquise Græcis
litteris inscripta, fabulantur. Sic & Abarim quandam
in Græciam inde profectum, pristinæ cum Deliis amici-
tiæ & cognationis necessitudinem renovasse. Hoc in-
super memorant; lunam ex hac insula ita conspicí, ut
parum a terra distet, & terrestres quosdam tumulos in
facie repræsentet. Deumque Apollinem undeviginti annis
semel insulam adire, quo spatio astrorum in pristina loca
revolutiones perficiantur, ideoque XIX annorum circui-
tum magnum a Græcis annum vocari. In hac Deum
apparitione cithara psallere noctu, & choreas agitare
continuo, ab æquinoctio verno ad Plejadum usque ex-
ortum, suorum se laudibus successuum oblectantem. Ur-

§. V.

Restat, ut de Othino, Scandianorum Marte, bellorum exitum regente, agamus, quæ quidem notio de ipso & in antiquis monumentis frequentissima est, & innumeris eorum locis confirmatur. Edda ipsum appellat *Valfader* (stragis patrem) *quia ejus filii delecti sunt omnes in præliis cadentes e* (quorum tamen dimidiam partem Freya sibi vindicabat *f*), atque et in omnibus ipsis longe plurima bellicis expeditionibus & factis originem debent *g*). STURLONTIDES speciem ipsius, Suionibus per somnium saepius oblatam, gravia bella, multamq[ue] sanguinis effusionem denuntiasse, tradit *h*). Secundum SAXONEM Othinus Haroldum Hildetand modum instruendæ aciei edocuit, ipsum ferro invulnerabilem reddidit, tandemque Branonis cuiusdam forma adsumta, in prælio Bravicensi illum sua manu interfecit *i*). Ita etiam ADAMUS BREMENSIS *k*), *Wodan*, quem bellis ait præses.

se

---

bis imperium & summa templi cura penes Boreadas, progeniem Boreæ, qui gentili successione principatum ineunt.

e) Fab. 18.

f) Fab. 22.

g) Cfr. Scalda in nominibus Othini.

h) I. c. T. I. p. 11.

i) Hist. Danica. p. 138, 139, 147.

k) De situ Daniæ C. 92, p. 61. Inter LINDEBROGI Script. Septentr.

se, Martis insignibus in templo Upsaliensi ornatum describit: Thoro vero cum primum locum tribuit, fallitur, quippe quem ad Othinum pertinere, jam supra demonstravimus, & infra observabimus. Plura in re notissima testimonia afferre, superfluum videtur. Quem praeterea alium Martem, Tyr dictum, in praeliis invocatum fuisse, constat¹⁾, is aut antiquius censendus est numen, cuius claritas a nova Othini divinitate exstincta, sensim obsolevit; aut, quoniam Edda Tyr unum Asarum vocat, ejusque & Othini facta conjungit, duos olim extitisse Deos, bella curantes, hunc superiorem; illum inferiorem, credendum. --- Quodsi de origine hujus doctrinæ nostra in patria, queratur, tota quanta sine dubio ad Fridleifi filium referenda est, quippe quem STURLONIDES, (cujus de illo narratio Historica, quamvis fabulis intertexta, a Myrkis Eddæ maxime distat) ob admirandam fortitudinem, singularem belli scientiam, viresque & dotes, humanis longe superiores, tanta apud suos auctoritate valuisse testatur, ut periculis vieini opem ejus implerarent, serio arbitrantes, se in ipso auxilium tutissimum habituros, tanta que ornatum fuisse potentia idem adfirmat, ut hostes cœcos, surdos & timidos reddere quiret suosque sævo quodam furore impleret, nomine *Bererksgangur* in monumentis Islandicis sæpiissime commemorato, adeo ut vel armis destituti, impune in hostes grasa-
reu-

rentur, nulla scilicet telorum acie eos lædente *m*). Quid multa? tota Othini Historia eum tanquam heroëm fortissimum, callidissimum, Divinitatem adfertantem, depingit, gentemque suam mavortio spiritu, animoque dolores & mortem ipsam contemnente, stimulatam, ad ardua quæque suscipienda impellere studentem. Hoe insuper ostendit doctrina de *Valhall* (cæforum atrio), consiliis ingenii versuti accommodata, indeque manans, atque ab Othino primum inventa *n*), cum ante ipsius tempora aut nullam de immortalitate animi habuerint notionem, aut fabulosa regio *Glaessvall* vel *Odainsakur* mortuorum sedes habita fuisse videretur *o*). Quod autem nulla eum heic gessisse bella constat, sententiam nostram haud refutat *p*); nam nihil impedit, quominus fama rerum ejus gestarum, Asas secuta, apud nostrates quoque percrebescere, ceterisque cum artibus ipsius conjuncta, Divinos ei mereri potuerit honores. Minime

ta.

m Heims Kringla p. 2, 7 — 9.

n L. c. p. 9.

o) Posterius pro certo habet SUHM *Om Oden* p. 292—304; de quo tamen dubitari potest, quia plurimis locis hæc regio Historice describitur, quasi longe a nobis remota, ob salubrem æris temperiem longumque hominum ævum ita insignis, ut incolæ ejus immortales crederentur. Ex his tamen nondum, defunctos illuc migraturos, perspicitur.

p) Ut vult SUHM *Om Oden* &c. C. I §. 8.

tamen his argumentis probare studuimus, bellicosas istas ad Tanaim gentes, ante ultimum Othinum nullum Deum, belli præsidem habuisse, quin potius hoc vero videtur simillimum, ut & Historia postremi hujus nominis considerata, certissimum, cultum priorem, ab hoc variis additamentis ditatum, atque ad se tractum fuisse. De cetero etiam ex hac Divinitatis Othinianæ forma eum primo inter Deos loco habendum liquet: quid enim a majoribus nostris bellandi virtute factisque militaribus aut nobilius aut laudabilius confebatur? Qui toti pugnas ac cædes spirabant, virique nomine vix ullum dignum censebant, qui expeditionibus piraticis famam non meruerat, immo, quorum feminæ armorum molem, præliorumque horrorem haud detrectantes, fortitudinis laude non raro inclarerant, quem, inquam, hi nisi Martem, præ cetera Deorum multitudine insigni dignari cultu reliquisque longe antecellentem sibi fingere poterant?

§. V.

Fuerunt quoque, qui Othinum, ob facta minus laudabilia, immo Deo indigna, mali genii loco olim habitam fuisse censerant: quam sententiam in primis tuetur SUHM q). Ita in *Gothrici Historia* narratur ipsum, forma humana Starcothero visum, variis ingenii corporisque dotibus promittendis ad Regem

Vi-

q) *Oen Oden &c.* p. 27 sq.